

прикладної механіки України і Російської Федерації, експертної ради з математики й механіки Комітету з Державних премій України в галузі науки і техніки, комітету Міністерства освіти і науки України з механіки. Учений – член Європейського товариства цілісності конструкцій (ESIS), Американського товариства металів (ASM International). Упродовж багатьох років він належав до редколегій журналів «Проблемы машиностроения и надежности машин», «Фізико-хімічна механіка матеріалів», за-раз уходить до складу редколегій часописів «Проблемы прочности», «Техническая диагностика и неразрушающий контроль». А.О. Лебедев – дійсний член Російської академії з проблем якості, Санкт-Петербурзької академії з проблем міцності (Росія), Міжнародної ради з фізики міцності та

пластичності матеріалів, технічного комітету Європейської асоціації з експериментальної механіки (EURASEM), експерт Міжнародної асоціації зі сприяння співпраці з ученими нових незалежних держав колишнього Радянського Союзу (INTAS).

Заслуги вченого в розвитку науки, підготовці наукових та інженерних кадрів, впровадженні результатів досліджень у практику відзначено високими державними нагородами: Почесною грамотою Президії Верховної Ради УРСР (1981), орденом «Знак Пошани» (1975), медалями. У 2001 р. йому присвоєно почесне звання «Заслужений діяч науки і техніки України».

Наукова громадськість, колеги, учні щиро вітають Анатолія Олексійовича з ювілеєм, бажають міцного здоров'я, щастя, творчого натхнення, нових звершень.

80-річчя

академіка НАН України С.В. ПЕЛЕТМІНСЬКОГО

14 лютого виповнилося 80 років зна-ному фізику-теоретику академікові НАН України Сергію Володимировичу Пелетмінському.

С.В. Пелетмінський народився в 1931 р. у с. Тьоткіно Курської області (Росія). У 1953 р. закінчив Харківський державний університет і був направлений на роботу до Харківського фізико-технічного інституту. Від 1957 року працює в Національному науковому центрі «Харківський фізико-технічний інститут» (ННЦ ХФТІ) НАН України. Впродовж 1989–2004 рр. – завідувач відділу, з 2004 р. – головний науковий співробітник Інституту теоретичної фізики ім. О.І. Ахієзера ННЦ ХФТІ. У 1990 році Сергія Володимировича обрано академіком НАН України.

С.В. Пелетмінський зробив значний внесок у розвиток фундаментальних і прикладних досліджень у галузі фізики, підвищення міжнародного авторитету вітчизняної науки, її провідних шкіл. Його наукові праці присвячені фундаментальним проблемам статистичної механіки, різним застосуванням у фізиці квантових рідин, кристалів, фізиці плазми, кінетиці, фізиці магнітних явищ, астрофізиці. Сергій Володимирович став фундатором усього відома харківської наукової школи статистичної фізики.

Серед досягнень ученого слід відзначити:

– відкриття в 1956 р. явища магнітоакустичного резонансу (разом з О.І. Ахієзером і В.Г. Бар'яхтаром);

— розроблення методу скороченого опису нерівноважних процесів у квантових системах багатьох частинок, його застосування під час реалізації низки актуальних завдань статистичної фізики;

— узагальнення методу скороченого опису на системи зі спонтанно порушеною симетрією, встановлення асимптотичних властивостей функцій Гріна;

— розв'язання фундаментальної проблеми статистичної фізики — побудови нерівноважної крупноструктурної ентропії системи частинок із взаємодією, доведення симетрії кінетичних коефіцієнтів;

— розвиток і узагальнення фермі-рідинного підходу для опису надплинних станів квантових систем, його застосування для дослідження надплинності і фазових перетворень у ядерній матерії.

С.В. Пелетмінський — автор і співавтор понад 220 праць, серед яких 6 монографій. Він приділяє багато уваги підготовці молоді зміни дослідників. Протягом 48 років

читав курси лекцій у Харківському національному університеті ім. В.Н. Каразіна. Він організатор міжнародних наукових конференцій зі статистичної фізики, квантової електродинаміки, член редколегії серії «Ядерно-фізичні дослідження» часопису «Питання атомної науки і техніки», протягом багатьох років належав до редколегії «Українського фізичного журналу». Його вихованці захистили 12 докторських і 20 кандидатських дисертацій.

С.В. Пелетмінський — лауреат двох Державних премій України в галузі науки і техніки (1986, 1996), премій НАН України ім. К.Д. Синельникова (1978), ім. М.М. Крилова (1986), ім. М.М. Боголюбова (2002). У 1998 р. ученому присвоєно почесне звання «Заслужений діяч науки і техніки України».

Наукова громадськість, колеги, друзі щиро вітають Сергія Володимировича з ювілеєм, зичать довгих років життя, невичерпної енергійності, нових творчих обривів.

60-річчя

академіка НАН України О.О. КОНОВАЛЕНКА

27 лютого виповнилося 60 років відомому вченому в галузі астрофізики і радіоастрономії академікові НАН України Олександрю Олександровичу Коноваленку.

О.О. Коноваленко народився в 1951 р. у м. Харкові в родині службовців. Вищу освіту отримав за спеціальністю «радіотехніка» у Харківському інституті радіоелектроніки, який закінчив із відзнакою в 1973 р. Упродовж 1973–1985 рр. працював в Інституті радіофізики й електроніки АН УРСР. У 1984 р. захистив докторську дисертацію. З 1986 року Олександр Олександрович пра-

цює в Радіоастрономічному інституті НАН України, де подолав шлях від провідного наукового співробітника до керівника відділення низькочастотної радіоастрономії та заступника директора з наукової роботи.

До основних фахових інтересів О.О. Коноваленка належать низькочастотна радіоастрономія, фізика міжзоряного середовища, атомна радіоспектроскопія, методи високочутливих і завадостійких радіоастрономічних досліджень. Він першим у світі виявив у космічному просторі декаметрове випромінювання збуджених атомів вуглецю в